משום הפסד קדשים. שאם יפר לה קודם זריקה ושוב אינה צריכה לקרבנות הללו ואסור לזרוק דם ופריך אמאי אינה הפסד יפר לה ולזרוק דמו שלא לשמו ויותר הכשר באכילה [ב]מן הזבחים שנזבחו שלא לשמן דכיון[2] דהיפר לה ואינה עוד נזירה שוב אין עומדין לשמן ואפילו זרוק דמן שאם כשרין דשמא [שלא] לשמן קיימי וה"ק זרק דמו דשמא שלא לשמן קיימי אלא נשם שלמי נדבה כיון דאינה עוד נזירה: **כבשי** עצרת ששחטן. שלא נשם עצרת או ששחטן לפני עצרת בערב עצרת או בתחילת עצרת: הדם זרק. ביו"ט עצמו וקאי אריש[3] שלא לשמן (או) נשם[4] שלמי נדבה וע"י כן הותר הכשר באכילה א] דאי לית ליה נדרים ונדבות קרבין ביו"ט מ"ב לא יקטיר אימורים עד הערב ולא יאכל הבשר עד הערב [דכל כמה] דלא מיקטרי אימורין בשר לא מיפשרי באכילה ומ"מ כי נמי אין נדרים ונדבות קרבין ביו"ט מותר לזרוק הדם: ואם היתה שבת לא יזרוק. דהוי כמו מיקוט מדרבנן ואסור אלמא [מותר] לזרוק הדם שלא לשמן ות"ת אמאי לא מייתי מתני' (לעיל דף כד.) עולה תקרב עולה ושלמים יקרבו נשלמים וי"ל דלא דמי דהתם בשעת[5] שחיטה היפר לה וכין בזריקה וכין בשחיטה עומד שלא לשמן אבל הכא דבשעת שחיטה היה עומד לשמן ועתה בשעת זריקה עומד שלא לשמן בו' ומיתכשר שלא לשמן ב] וי"ל דלהך כבשי עצרת נמי לא דמי דהתם לא נשחטו לשמן אבל הכא כיון[6] דנשחטו לשמן [שמא] כיון דנשחטו לשמן דלא מכשרי שלא לשמן דבש' התכלת (מנחות דף מז:) מיבעיא להש"ס הא[7] כבשים ששחטן לשמן ואבד הלחם מהו שנזרוק דמן של כבשים שלא לשמן כו' ות"כ הא דקתמר חרוק מיירי ששחטו[8] שלא לשמן וי"ל דלא דמי דהתם כבשים [ג]מעיקרא בשחיטת זבח ועיקר הזבח בלחם מתכשר הילכך כי אבד לחם נמצא הזבח מיפסל והוי כמו אבד[9] אבל הכא כיון דשמא כשר כמו לשמן דלאמר ברים זבחים (דף כ:) השתא נמי דשחטן לשמן ומשום[10] תקנה נעשה כאילו נעשה[11] שמא לענין להתיר דמן: [אי דשחטו עולה או שלמים הכי נמי לר"ע דליכא הפסד]: אלא [הכ"ע] דשחטו חטאת [ברישא]. דאין לו תקנה לזרוק שלא לשמן דחטאת מיפסל שלא לשמן לשום שלמי נדבה דחטאת אינו בא נדבה: **דתנן אם** נילח **על אחת מהם יצא.** כלומר ולכך אמר ת"ק דכי נזרק אחד מן הדמים אפילו חטאת דאיירי ביה ר"ע דאינו מיפר [דלא תימא] דוקא ד] נלח על השלמים הוא דתנן דמתמיהין מזרק אחד מן הדמים דדוקא ה] מן השלמים יצא דכתיב ונלח הנזיר פתח אהל מועד וקאמר י)דבעל[12] יצא על אחד משלשתן ובפרק אחיהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקום חטאת עולה ושלמים[13]: ה"ג **איידי** דזוהמא. בהם[14] זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **הנזיר** דמן הדמים מיד אפי' אין הכן יודע שאביו הדירו בנזיר מ"ג דמדיר בנו בנזיר שיאמר הריני נזיר: **ואין** האשה מדרת בנה בנזיר. כדמפרש בגמרא: כילד ל"ג: גילח או שנלחוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיבעיא גילח או שנלחוהו אלא אפי' מיחה או שמיחו[15] בדברים שאין רצונו שיעשה נזיר ומבטל הנזירות ובגמרא מפרש הטעמים ודוקא כשמיחו מיד כשמעו [אבל אם לא מיחו[16] ושוב נימים מיחו אין בכך כלום אחרי שהתחיל הנזירות ובתוספתא (פ"ג) קתני בהדי הני דו שהכיל כ' שערות והא דלא תני במתני' משום דשתי שערות מבטלות הנזירות אף אחר שהתחיל כבר למנות כמה ימים מנזיר[17] אבל הני דהכא דגילח ומיחה היינו בתחילת שמיעת הנזירות ואפי' אם נאמר מגלחת ומחאה מבטלין [לאחר] שמיעה אפי' [הכי] ניחא דלא תנא דבפלוגתא לא קמיירי דבגמ' פליגי בה רבי יוחנן וריש לקיש דר"ל דלא קתני אלא בחמה מופרשת. כדלעיל: **גמ'. אשה** לא. דקתני אין האשה מדרת בנה בנזיר: **הלכה.** למשה מסיני בנזיר: **מדרבנן:** **בנו** אין בתו לא. דכך הלכה היא[18] בנו דשייך במצות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אבל בתו לא תימה הא דאמר בעלמא (יומא דף קיד.) קטן אוכל נבילות אין כ"ד מצוות עליו להפרישו והאמר[19] אף לחנכו לעשות מצוה מוטל על האב וי"ל דחינוך לא שייך אלא להזהירו לעשות מצוה אבל להזהיר מלעבור אין זה חינוך והוהו דפרק בתרא דיומא (דף פב.) היינו קיום מצוה ועניתם עוד אומר ר"י דחינוך לא שייך אלא באב אבל באיש אחרים לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד חינוך ואחד תינוקת מתנכין אותם להתענות ביום"כ ונריך לאתן כדבר: **בנדרים.** לא אשכחן[20] דאינו מדיר בנו בנדרים כגון להניח קרבן או שקבל[21] עליו לקיים מצות סוכה ולולב: **קסבר** כל חינוך דלא חשיב. כגון חינוך דנזירות בזיוני הוא דמגלח שערו ולא ניחא ו] [ליה לגנייה הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא תקינה[22] וה"פ כל חינוך הוא להתאיבו וזה בזיונא הוא לו ו] מש"ה מגלח:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה דהלכה הוא: **הקפת** כל הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מייתי חוליין בעזרה. כשמלאו ימי נזירות וטהרו למייתי חטאת דאינו בא בנדבה דמעולה לא קשיא דבאים בנדבה קסבר

(ב) **ולתנא דידן.** כיון דאיחדריך עלה אחד מן הדמים לאלתר אשתריא בחמרא ולית לה ניוול וכיון דלית לה ניוול אינו יכול לומר מי אפשר באמה מנוולת: **אינו יכול להפר משום כיון קדשים.** דהואיל ואין הבעלים מתכפרים בו אין הכשר נאכל: **מתקיף לה ר' זירא אמאי.** הוי כיון קדשים לזרוק דמן שלא לשמן ויתיר בשר באכילה בזריקת דם שלא לשמן: **מי לא תנן הדם יזרק.** שלא לשמן: **ואם היפר שבת לא יזרק.** לפי שאין הבשר נאכל בשבת שאין בלית קדשים דומה את הבשת: **ואם זרק הורלב.** ובלבד שאימורין מקטיר לערב: **אי דשחט עולה ושלמים.** בריש"ל ה"ג דאפשר למיהוי להו תקנתא בזריקה אלא הכי קאמינא לך כגון דשחט חטאת בריש"ל דאי מיפר לה בעל מו לא הוי ליה תקנתא דה"ל כחטאת שנתכפרו בעליה: ומנא תימרא דכל מאי דבעי שחיט בריש"ל כדתנן אם נילח על אחת משלשתן יצא: **בד"א.** (ג) כיון דמזרק עליה אחד מן הדמים אינו יכול להפר בתגלחת טהרה הואיל ושותה יין בו ביום וכדאמרן: **אבל בתגלחת טומאה.** אע"פ שנזרק עליה אחד מן הדמים יפר. ר"מ אומר אפי' בתגלחת טהרה כו': **וה"ק אמר לך.** משום תגלחת לא אפשר להפר דלא הויא עליה מנוולת משום תגלחת דאפשר לה בפאה נכרית ומיחזיא כאינה מגלחת: **ור' מאיר סבר בפאה נכרית אידי דזוהמא.** דאית לה לא ניחא ליה ולכך יכול להפר לה לפי שיכול לומר לא אפשי נאמה: **מתני' גילח.** כתוב ימי נזירותו או שגילחוהו קרוביו כתוב ימי נזירותו או שמיתה הכן תוך ימי נזירותו ואפילו ביום אחרון: (ד) **או שמיתוהו קרוביו.** הרי זה בטלה נזירותו ודמי חטאת ילכו ליש המלח: **לא נהנין ולא מועלין.** דכתיב מר"ת חטאות המתות ודמי חטאת ההולכין ליש המלח בטולן לא נהנין ולא מועלין לא נהנין מדרבנן ולא מועלין משום דלאחר נני הקרבה ניתנו: **גמ' הלכה היא בנזיר.** שבאים מזיר ולא האשה: וריש

דתנן אם נילח על אחת מהם יצא. דמותר מיד לשתות יין שהרי מגלח על אחת מהן או חטאת או עולה או שלמים וליכא נזיר ולכך הוצרך לאתויי דאיה לכך אהל מועד וקאמר י)דבעל[12] יצא על אחד משלשתן ובפרק אחיהו מקומן (זבחים דף נה.) מפרש לה דמקום חטאת עולה ושלמים[13]: ה"ג **איידי** דזוהמא. בהם[14] זוהמא ואינו מגופה מגני לבעל ולא ניחא ליה: מתני' **הנזיר** דמן הדמים מיד אפי' אין הכן יודע שאביו הדירו בנזיר מ"ג דמדיר בנו בנזיר שיאמר הריני נזיר: **ואין** האשה מדרת בנה בנזיר. כדמפרש בגמרא: כילד ל"ג: גילח או שנלחוהו. דאין לך מחאה גדולה מזאת ולא מיבעיא גילח או שנלחוהו אלא אפי' מיחה או שמיחו[15] בדברים שאין רצונו שיעשה נזיר ומבטל הנזירות ובגמרא מפרש הטעמים ודוקא כשמיחו מיד כשמעו [אבל אם לא מיחו[16] ושוב נימים מיחו אין בכך כלום אחרי שהתחיל הנזירות ובתוספתא (פ"ג) קתני בהדי הני דו שהכיל כ' שערות והא דלא תני במתני' משום דשתי שערות מבטלות הנזירות אף אחר שהתחיל כבר למנות כמה ימים מנזיר[17] אבל הני דהכא דגילח ומיחה היינו בתחילת שמיעת הנזירות ואפי' אם נאמר מגלחת ומחאה מבטלין [לאחר] שמיעה אפי' [הכי] ניחא דלא תנא דבפלוגתא לא קמיירי דבגמ' פליגי בה רבי יוחנן וריש לקיש דר"ל דלא קתני אלא בחמה מופרשת. כדלעיל: **גמ'. אשה** לא. דקתני אין האשה מדרת בנה בנזיר: **הלכה.** למשה מסיני בנזיר: **מדרבנן:** **בנו** אין בתו לא. דכך הלכה היא[18] בנו דשייך במצות לכשיגדל מוטל על האב לחנכו אבל בתו לא תימה הא דאמר בעלמא (יומא דף קיד.) קטן אוכל נבילות אין כ"ד מצוות עליו להפרישו והאמר[19] אף לחנכו לעשות מצוה מוטל על האב וי"ל דחינוך לא שייך אלא להזהירו לעשות מצוה ולקיים מצוה אבל להזהיר מלעבור אין זה חינוך והוהו דפרק בתרא דיומא (דף פב.) היינו קיום מצוה ועניתם עוד אומר ר"י דחינוך לא שייך אלא באב אבל באיש אחרים לא שייך והכא אמרינן בתו לא והתם אמרינן אחד חינוך ואחד תינוקת מתנכין אותם להתענות ביום"כ ונריך לאתן כדבר: **בנדרים.** לא אשכחן[20] דאינו מדיר בנו בנדרים כגון להניח קרבן או שקבל[21] עליו לקיים מצות סוכה ולולב: **קסבר** כל חינוך דלא חשיב. כגון חינוך דנזירות בזיוני הוא דמגלח שערו ולא ניחא ו] [ליה לגנייה הילכך יכול למחות ויש גורסין דלא תקינה[22] וה"פ כל חינוך הוא להתאיבו וזה בזיונא הוא לו ו] מש"ה מגלח:

ועביד הקפה. כלומר ושרי לעשות הקפה דהלכה הוא: **הקפת** כל הראש מדרבנן. דמן התורה מותר: **והא** מייתי חוליין בעזרה. כשמלאו ימי נזירות וטהרו למייתי חטאת דאינו בא בנדבה דמעולה לא קשיא דבאים בנדבה קסבר

עין משפט
נר מצוה

כ:ט א מיי' פי"ז מהל' פסולי המקדשין הל"י:
נ ב ג"ל דיתר מכמן לשערות שבנשים נשיאות חטאת ב: תשיסה. (יהושע טיבוז). (ג) שאי' בפר שבע פרי יח דחמר ר"ייה זו בשתי ידים והאריך בראיות (לאיסורן):
נא ג מיי' פ"ב מהל' נזירות הל"י"ג ידן:
נב ד ה מיי' שם הל' טו ופ"ט שם הל"י:
נג ו מיי' פ"ג מהל' מעילה הל' ד ופ"ד שם הל"ג:
נד ז מיי' פ"ט מהל' נזירות הל"י:
נה ח מיי' שם פ"ב הל"ג:

הגהות התוספות

1 ל"ל שוב. 2. ל"ל ולאח דוקא לשמן דכיון כו'. 3. ל"ל דקאי ריש מרישא. 4. ל"ל אלא לשם. 5 ל"ל קודם שעת. 6. תיבת כ"ן נמחק. 7. תיבת הא נמחק. 8 נדל"ל הריגו עשמא מעוס ד"ר"ר שבמטיו. 9. ל"ל אבד ה"שר. 10. ל"ל משום. 11. ל"ל נשחטו. 12. ל"ל לחמי ק אמר דנגילת על אחד מ"ו אנשמן יצא. 13. ל"ל המקום מ"ו אמת ושולה לבלמים. 14. ל"ל ד"ש בהם. 15. ל"ל לא שמיתו ק"ר יוכיו. 16. ל"ל לא מיחו מיד. 17. ל"ל מנזירות. 18. כלן הב"ד ומה"ד קבנר בני דשייך כי כל"ל. 19. תיבת והאמר נמחק ול"ל והא אמר. 20. תיבת אשכחן נמחק. 21. ל"ל שיקבל. 22. ל"ל דלאחתינא.

פי' הרא"ש

ר: מאי ולזרוק דם שלא לשמן ר: זיר בשר באכילה. דתנן כל ר בחים שנזבחו שלא לשמן כ ברים אלא שלא עלו לשם ר בה ולאר דוקא שלא לשמן ר ה אפי' בסתמא (מידע) [:מ:] דאין סתמן עומדים ל שמן אחר שהפר לה בעלה: כ שי עצרת ששחטן שלא ל שמן. שלא לשם שלמי ע ברת: או ששחטן לפני זמנן א לאחר זמנן. לפני עצרת או ל וחר עצרת אפי' שחטן ל שמן הדם יזרוק והבשר י כל. אפי' בו ביום למ"ד נ רים ונדבות קרבים ביו"ט כ קטיר האימורי' ביום ואח"כ י כל בשר. ולמאן דלית ליה ד דרים ונדבות קרבים ביו"ט. י טיר האימורים בלילה ר ח"כ יאכל (האמורים) ן בשר] ומ' הדם צריך לזרוק כ ום שלא יפסול בשקיעת ד שמה: ואם היתה שבת לא י זק ואע"ג דזרקת הדם א נה אסורה אלא מדרבנן כ אתא פ' אלו דברים ואפ"ה ד אמרו חכמים משום דחקוני ד נחה הוא שמתקן האימורים ל קטורה והבשר לאכילה ר מי לאין מגביהין תרומות ר: עשרות [בשבת ריו"ט]. ר ם זרק הוצרה להקטיר א פורים לערב דהיום אינו י ול להקטיר. אלמא דזורקין ד ז כבשי עצרת בשביל דבר ע לא היו עומדים לכן קודם ע חיטה: הכא במאי עסקינן כ ון דשחט חטאת ששסולה ע לא לשמה. דתנן אם נילח ל אחד משלשתן יצא אלמא ע אזה מהן שנלח בטל ר רוחנו. ומיירי שהביא חטאת ר לה דטפי הויל לאתויי ו שא דקתני היה מביא חטאת ר לה ושלמים אלמא דחטאת נ נה דחלה. אלא דניחא ליה ר אתויי הך מתני' שדברי ד מים מתפרשי' ממנה דבה דקריקה א' מן הדמים הותרה כיין: ות"ק אמר לך. אפשר לה בפאה נכרית הלכך לא הוי תגלחת גדול: ו [(מאיר) סבר דמזהם בעיני הבעל שתתן אשתו על ראשה שער אשה נכרית: האיש מדיר את בנו בנזיר אע"פ שהוא קטן ל דין נזיר עליו ומביא אביו קרבנותיו ואם נטמא מביא קרבן טומאה. והאי מדירו כגון שאו' הרא שמואל לבנו ע קבל עליו נזירות. ה"ג נלח או שנלחוהו קרוביו. ול"ג כיצד דכיון שגלח אין לך מחאה גדולה מזו. וכל היכא שמוחה אי נ חוהו קרוביו בטל הנזיר ובנמי מפרש טעמא ומסקא לי אם שתה יין או שנטמא למתים אי מחאתו מחאה דמסתברא למימר ד נא כיון שעשה דבר שהנזיר אסור בהם אין לך מחאה גדולה מזו. ומי' מדנקט גלח משמע דוקא ששנה מעשה בגופו. ובתוס' קתני או שהביא ב' שערות והא דלא נקט ליה במתני' משום דהבאת [ב' שערות] מבטלת אף לאחר ששמע ונתרצה אבל הגך לא מהני אח"כ שכבר נתרצה וקבל עליו נזיר: היתה לו בהמה מופרשת וכו' כדפרי' לעיל. מאי טעמא דאיש מדיר את בנו בנזיר: הגם ר"ש נאמר הלכה למשה מסיני:

מסורת הש"ס

א) כילה כ: ע"ש מנחות מח., ב) לקמן מה. וזבחים כה. מנחות ה. ערכין כא. נדרים ד:), ג) פ"א ל"ג, ד) [פ"א גרסי' וכיי וכן בפירוש ערוך פלא גרס קן], ה) לעיל דף כד: [סוטה כב.], ו) סוטה כג: לקמן ל. פא.:, ז) פ"א ד"ל אמר ריב"מ, ח) [ערכין ה:], ט) ל"ל כדין, י) ל"ל דבגילת על אחד מהשלשתן יצא.

הגהות הב"ח

(א) במשנה והשלמים יקרבו שלמים: (ב) ד"ל ד"ה תנא דידן סבר כיון דאחדריך: (ג) ד"ה כד"פ דבריו: (ד) ד"ה גילח ד"פ עם ד"ה לו שמיחו קרוביו:

גליון הש"ס

פרנ' ואין האשה מדרת. עיין בהרא"ש רים שמואל מ' בפסוק ותבוי נדר:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה כבשי וכו' הכשר בתחילה ולא. תיבת ולא נמחק וגי"כ ולא: ב) באא"ד לא מתכשר שלא לשמן ול"ל. תיבות ול"ל נמחקו וגי"כ ול"ש. ל"ש: ג) באא"ד דהתם כבשים מעיקרא. תיבת מעיקרא נמחק. וגי"כ מקבעי: ד) ד"ה דזקן וכו' דלא תימא דוקא גלח. נמחק תיבת גלח: ה) באא"ד מזרק אחד מן הדמים דדוקא מן השלמים. נמחק תיבת מן וגי"כ גילח עכ. ל"ש: ו) ד"ה קסבר וכו' ולא ניחא ליה לגנייה. תיבות ליה לגנייה נמחקו וגי"כ לזה לנשיאן הלכך יכולים וכו' כל"ל. ל"ש: ז) באא"ד כל חינוך הוא להתאיבו הוא בזיונא הוא לו. כ"כ כאן הס"ד והמ"כ מה"ד מעוס הכי מגלח ויעביד הקפה. ל"ש:

מוסף רש"י

כבשי עצרת. הבאים עם שתי הלחם, כלומר בפרשת שור לא כשר (ויקרא כג) בעצרת יעשיתם שביר עזים אחד לחטאת ושני כבשים וגו' (ובציבור כ:). ששחטן שלא לשמן. שלרוץ לשחטן לשם שלמי נדר יקטיר לשם עולה (שם). לפני זמנו. קודם עצרת, והם הופרסו לשם כבשי עצרת (שם). לאחר זמנן. לאחר עצרת (מנחות מח.). הדם יזרק. שלא לשמן (שם). והבשר יאכל. דקיימא לן כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן כשרים ליקרב ויתכלון ושבת הים עלו לבעלים לשם חובה (בציבור כ:). ואם היתה שבת. אלא לשמן קלי יעבדת ושבת הים, לא יזרוק. דכיון לאיתחי מקרבן לבור חו לא יחי שבת (מנחות מח.) שהר אסור לבשל ולבלות היום ולא יאכל מן הבשר (בציבור כ:). ואם זרק. ולא נתלך, הוצרה להקטיר אימורין לערב. כלומר היקטיר אימורין לערב ולא יקטירם היום (שם כא.). אם נילח על אחת משלשתן יצא. חטאת או עולה או שלמים, דנ' קרבנות מתיבן בו ומתרבן בספרי דבי רב ואחר יעסה הטיר יין, אחר מעבה יפרלי (שבדרבן בא. ובמדי"ז נדרים ד: וזבחים נה. ע"ש). האיש מדיר את בנו. קטן, בנזיר. ומלה הנזירות עליו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com